

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
М. WATHELET
представено на 7 декември 2017 година¹

Дело C-438/16 P

**Европейска комисия
срещу
Френска република**

IFP Énergies nouvelles

„Обжалване — Държавни помощи — Схема за помощи, приведена в действие от Франция — Неограничена държавна гаранция, предоставена на Institut français du pétrole (IFP) посредством даването на статут на публичноправна организация с промишлен и търговски характер (EPIC) — Понятие за схема за помощи — Презумпция за предимство, произтичащо от държавна гаранция — Тежест и степен на доказване“

1. С настоящата жалба Европейската комисия иска отмяна на решението на Общия съд на Европейския съюз от 26 май 2016 г., Франция и IFP Énergies nouvelles/Комисия (T-479/11 и T-157/12, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение, EU:T:2016:320“), с което същият уважава жалбите на Френската република и на публичноправната организация IFP Énergies nouvelles (наричана по-нататък „IFPEN“) за отмяна на Решение 2012/26/ЕС на Комисията от 29 юни 2011 г.²

2. Гаранциите имат важна роля в областта на правната уредба на държавните помощи. В случая за пореден път от Съда се иска да се произнесе в този контекст относно френските публичноправни организации с промишлен и търговски характер (EPIC)³, и по-специално относно последиците от неограничената държавна гаранция, която Френската република предоставя на тези публичноправни организации поради техния статут и която по същество позволява по отношение на тях да не се прилагат производствата за установяване на неплатежоспособност и за обявяване на несъстоятелност и им дава възможност да се ползват от определянето на държавата за краен носител на отговорността за поемането на дълговете им.

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² Решение относно държавна помощ C 35/08 (ex NN 11/08), отпусната от Франция на публичноправната организация „Institut français du pétrol“ (ОВ L 14, 2012 г., стр. 1, наричано по-нататък „спорното решение“).

³ Изглежда, че в тази държава членка броят на EPIC е голям (над 51 основни EPIC според Wikipédia: https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89tablissement_public_%C3%A0_caract%C3%A8re_industriel_et_commercial_en_France#Principaux). Вж. също Bourdon, P. La garantie de l'État en faveur des établissements publics industriels et commerciaux: une aide d'État illicite, mais pas réhilitoire. — In: Revue de l'Union européenne. 2015, p. 523.

I. Правна уредба

3. Член 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999⁴ гласи следното:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „помощ“ означава всяка мярка, изпълняваща всички критерии, определени в член 107, параграф 1 от ДФЕС;

[...]

в) „нова помощ“ означава всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително всяко изменение на съществуваща помощ;

г) „схема за помощ“ означава всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;

д) „индивидуална помощ“ означава помощ, която не се предоставя на базата на схема за помощи и предоставяне на помощ на базата на схема за помощ, което подлежи на уведомяване;

[...]“.

4. Известието на Комисията относно прилагането на членове [107 ДФЕС] и [108 ДФЕС] по отношение на държавните помощи под формата на гаранции⁵ предвижда в точка 1.2, озаглавена „Видове гаранции“, че:

„В най-честата си форма гаранциите са свързани със заем или с друго финансово задължение, което се договаря между заемополучателя и заемотателя. Те могат да бъдат предоставени като индивидуални гаранции или в рамките на гаранционни схеми.

Въпреки това могат да съществуват различни форми на гаранции в зависимост от тяхното правно основание, от типа транзакция, която покриват, от тяхната продължителност и т.н. Без списъкът да е изчерпателен, могат да се определят следните видове гаранции:

[...]

– неограничени гаранции, за разлика от гаранции, които са ограничени по отношение на своя размер и/или ограничени във времето. Комисията също така приема за помощ под формата на гаранции по-благоприятните условия на финансиране, получени от предприятия, чиято правна форма изключва фалит или други процедури по несъстоятелност или предвижда изрична държавна гаранция или покритие на загубите от държавата. Същото се отнася за придобиването от държавата на участие в предприятие, ако е допустима неограничена отговорност вместо обичайната ограничена отговорност,

4 Регламент на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41), заменен, считано от 14 октомври 2015 г., с Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 ДФЕС (ОВ L 248, 2015 г., стр. 9).

5 ОВ C 155, 2008 г., стр. 10, наричано по-нататък „известие относно гаранциите“.

[...]“.

5. Точка 2.1 от известието относно гаранциите, озаглавена „Общи бележки“, гласи:

„Член [107], параграф 1 [ДФЕС] постановява, че всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез държавни ресурси, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с общия пазар.

Тези общи критерии се отнасят еднакво и към гаранциите. Що се отнася до други форми на потенциални помощи, предоставяните пряко гаранции от държавата чрез централни, регионални и местни органи, както и предоставяните държавни гаранции чрез държавни ресурси чрез други контролирани от държавата образувания, като например предприятия и които спадат към публичните органи, [...] могат да представляват държавна помощ.

За да се избегнат всякакви съмнения, трябва да се поясни понятието държавни ресурси по отношение на държавните гаранции. Ползата от държавна гаранция е, че рискът, свързан с гаранцията, се поема от държавата. Такова поемане на риск от държавата нормално би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия. Когато държавата се отказва от цялата или от част от премията, е налице полза за предприятието и изтичане на ресурси от държавата. Следователно, дори и никакви плащания да не са извършени от държавата по дадена гаранция, може въпреки това да е налице държавна помощ съгласно член [107], параграф 1 [ДФЕС]. Помощта е предоставена в момента, в който е дадена гаранцията, а не в момента, в който гаранцията е задействана, или в момента, в който се правят плащания съгласно условията на гаранцията. Дали дадена гаранция представлява държавна помощ или не, и, ако да, какъв може да бъде размерът на държавната помощ, трябва да се оцени в момента на предоставяне на гаранцията.

[...]“.

6. Съгласно точка 2.2 от известието относно гаранциите, отнасяща се до помощта за заемополучателя:

„Обикновено бенефициерът на помощта е заемополучателят. Както е посочено в точка 2.1, поемането на риск обикновено би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия. Когато заемополучателят не трябва да плаща премията или плаща ниска премия, той получава предимство. В сравнение със ситуация, в която няма гаранция, държавната гаранция позволява на заемополучателя да получи по-добри финансови условия за заем, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари. Обикновено благодарение на държавната гаранция заемополучателят може да има по-ниски лихви и/или да му се налага да предостави по-ниски обезпечения. В някои случаи заемополучателят без държавна гаранция не би могъл да намери финансова институция, която е готова да му даде заем при каквито и да било условия. [...]“.

II. Обстоятелства, предхождащи спора, и спорното решение

7. IFPEN е научноизследователска публичноправна организация, която работи в областите на проучването на нефтените и газовите залежи, технологиите на рафиниране и преработката на нефта. На тази организация са възложени дейност за обучение на инженери и техници и дейност за информация и документация в съответните сектори.

8. До 2006 г. IFPEN е учредена под формата на частноправно юридическо лице, поставено съгласно действащото национално законодателство под икономическия и финансов контрол на френското правителство.

9. По силата на Закон № 2005-781⁶, считано от 6 юли 2006 г., IFPEN е преобразувана в публичноправно юридическо лице, по-специално в EPIC (вж. т. 2 от настоящото заключение).

10. Съгласно френското право такива организации имат различна от държавата правосубектност, финансова самостоятелност, както и специална предоставена компетентност, по принцип включваща изпълняването на една или повече задачи за обществена услуга. Като публичноправни юридически лица тези организации не попадат под общия правен режим на производствата за установяване на неплатежоспособност по силата на общия принцип за несеквестируемост на публичното имущество.

11. Особеностите на правния статут на EPIC привличат вниманието на Комисията, която в Решение 2010/605/ЕС⁷ разглежда този статут с оглед на правилата, уреждащи държавните помощи в Съюза. В това решение Комисията заключава по същество, че поради статута си EPIC се ползват от имплицитна неограничена държавна гаранция. Според Комисията тази гаранция представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, поради обстоятелството че позволява на съответната EPIC (в дадения случай La Poste) да се ползва от по-изгодни условия за кредитиране в сравнение с условията, които биха се прилагали, ако организацията бе преценявана само по резултатите ѝ.

12. Именно в хода на процедурата, довела до приемането на решението „La Poste“, през 2006 г. френските органи уведомяват Комисията за преобразуването на IFPEN от частноправно юридическо лице в EPIC. По-специално тази информация е предоставена на Комисията в рамките на започнала през 2005 г. процедура за разглеждане — от гледна точка на правилата, уреждащи държавните помощи — на публично финансиране, предоставено на IFPEN от френските органи.

13. Комисията решава да отдели разглеждането на въпроса дали преобразуването на IFPEN в EPIC може да представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС от разглеждането на публичното финансиране на IFPEN. Така на 16 юли 2008 г. с Решение 2009/157/ЕО⁸ тя приключва разглеждането на предоставеното на IFPEN публично финансиране. На същия ден обаче с обявление, публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* [Държавна помощ С 35/08 (ex NN 11/08) — Неограничена държавна гаранция в полза на ФИП — Покана за представяне на мнения съгласно член [108], параграф 2 [ДФЕС] (ОВ С 259, 2008 г., стр. 12), Комисията решава да започне официална процедура по разследване относно неограничената гаранция на френската държава в полза на IFPEN и кани заинтересованите страни да представят становища.

14. На 29 юни 2011 г. Комисията приема спорното решение. Във връзка с това, което е релевантно за целите на настоящото производство по обжалване, следва да се отбележи, че в това решение, на първо място, Комисията приема, с обосновка, аналогична на изложената от нея в решението La Poste, че преобразуването на IFPEN в EPIC е предоставило, считано от 6 юли 2006 г., възможност на тази организация да се ползва от безвъзмездна неограничена и имплицитна държавна гаранция (наричана по-нататък „безвъзмездната и неограничена гаранция“).

6 Програмен закон от 13 юли 2005 г. за определяне на насоките на енергийната политика (JORF от 14 юли 2005 г., стр. 11570).

7 Решение от 26 януари 2010 година относно държавна помощ С 56/07 (ex E 15/05), отпусната от Франция в полза на La Poste (ОВ L 274, 2010 г., стр. 1, наричано по-нататък „решението La Poste“).

8 Решение относно помощта, приведена в действие от Франция в полза на групата IFP (С 51/05 (ex NN 84/05) (ОВ L 53, 2009 г., стр. 13).

15. В това отношение Комисията отбелязва по същество, че свързаните със статута на EPIC специфични особености предполагат държавата да има ролята на краен гарант по отношение на дълговете на IFPEN. По този начин едновременно съществува полза за предприятието и изтичане на ресурси от държавата, тъй като държавата се отказва от премията, с която обикновено са придружени гаранциите. Освен това гаранцията поражда риск от потенциално бъдещо заделяне на ресурси от държавата, като последната може тогава да се окаже длъжна да погасява дълговете на IFPEN.

16. На второ място, Комисията анализира въпроса дали тази безвъзмездна и неограничена гаранция е предоставила избирателно предимство на IFPEN в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, доставчиците и клиентите, по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

17. Най-напред, що се отнася до *отношенията с банковите и финансовите институции*, Комисията заключава, от една страна, че тази организация не е извлякла реално икономическо предимство от присъщата за статута ѝ на EPIC държавна гаранция в периода от преобразуването ѝ в EPIC през юли 2006 г. до края на 2010 г. (наричан по-нататък „разглежданият период“). От друга страна, Комисията подчертава, че такъв извод важал само за миналото, доколкото Комисията не може да презумира бъдещото поведение на пазарните оператори, нито начина, по който би се развило тяхното възприемане за влиянието на държавната гаранция върху риска от неплащане от страна на IFPEN.

18. На следващо място, що се отнася до *отношенията с доставчиците*, Комисията заключава, че IFPEN е извлякла реално икономическо предимство, състоящо се в понижаване на прилаганите от доставчиците ѝ цени. Това понижаване на цените произтичало от по-благоприятната оценка от същите на риска от неплащане от страна на IFPEN, тъй като тази организация не можела да изпадне в положение на съдебна ликвидация по силата на статута си на EPIC (съображение 203 от спорното решение). В това отношение Комисията приема по същество, че в отсъствието на държавна гаранция доставчик, който желае да се ползва от подобна гаранция, трябва да прибегне до услугите на кредитна институция или специализирано застрахователно дружество. Следователно понижението на цените можело да се оцени с оглед на равностойността на покритието на съответния риск.

19. На последно място, що се отнася до *отношенията с клиентите*, Комисията счита, че предвид предоставената на IFPEN гаранция от държавата клиентите са били сигурни, че тя никога не би изпаднала в положение на съдебна ликвидация и следователно винаги би била в състояние да изпълнява своите договорни задължения или, ако евентуално не направи това, те ще получат обезщетение за това неизпълнение (съображение 220 от спорното решение). При липсата на тази гаранция клиент, който желае да се ползва от същото ниво на защита, би бил принуден да договори с финансов посредник гаранция за изпълнение. Поради това IFPEN се ползвала от реално икономическо предимство, изразяващо се в неплащане на премия, съответстваща на гаранция за изпълнение или най-малкото за полагане на максимални усилия (съображение 236 от спорното решение).

20. На трето място, Комисията приема, че това икономическо предимство е избирателно, доколкото конкурентите на IFPEN, към които се прилагат производствата за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим, не са се ползвали от подобна гаранция.

21. На последно място, Комисията разглежда съвместимостта на тази държавна помощ с Договора за функционирането на ЕС, като взема предвид правилата, изложени в Рамката на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ С 323, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 9). Тя заключава, че предоставената на „групата IFPEN“ държавна помощ е съвместима с вътрешния пазар, *при положение че са спазени някои условия*, уточнени в спорното решение.

III. Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

22. На 9 септември 2011 г. Френската република подава жалба срещу спорното решение, регистрирана под номер Т-479/11, а на 5 април 2012 г. IFPEN също подава жалба, регистрирана под номер Т-157/12.

23. В подкрепа на жалбите си Френската република и IFPEN предявяват съответно три и пет основания, изведени по същество от неспазване на задълженията за доказване, които са в тежест на Комисията по отношение на държавните помощи и от неправилно тълкуване на понятието за избирателно предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

24. С определение от 2 декември 2013 г. Общият съд спира висящото пред него производство по дела Т-479/11 и Т-157/12 до постановяване на решението на Съда от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (С-559/12 Р, ЕУ:С:2014:217)⁹. На 8 септември 2015 г. Общият съд решава да съедини дела Т-479/11 и Т-157/12 за целите на писмената и устната фаза на производството и на съдебното решение.

25. С обжалваното съдебно решение (от 26 май 2016 г.) Общият съд уважава частично двете жалби и отменя спорното решение в частта му, в която последното квалифицира произтичащата от статута на IFPEN като ЕРІС гаранция като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, както и в частта му, в която се определят последиците от посоченото квалифициране. Общият съд отхвърля жалбите в останалата им част.

26. Във връзка с това, което е релевантно за целите на настоящото производство по обжалване, е важно да се отбележи, най-напред, че Общият съд разяснява в точки 78—89 от обжалваното съдебно решение, че избраният от Комисията метод, за да определи дали е налице икономическо предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС — състоящ се в това да разгледа ползата, която IFPEN е извлякла от статута си на ЕРІС при отношенията си с кредиторите си — в случая *банковите и финансовите институции*, както и с *доставчиците и клиентите си* — не е погрешен.

27. Общият съд обаче отбелязва в точка 90 от обжалваното съдебно решение, че начинът, по който Комисията е приложила този метод в конкретния случай, съдържа сериозни пропуски, по-специално що се отнася до определянето на предимството, от което, както се твърди, се е ползвала IFPEN при отношенията си с *доставчиците и клиентите*. По-специално заключението на Комисията, че разглежданата гаранция е породила в полза на IFPEN „реално икономическо предимство“, според Общия съд се основава на изцяло хипотетична обосновка (т. 94 от обжалваното съдебно решение).

28. От друга страна, що се отнася до *отношенията между IFPEN и нейните доставчици*, Общият съд установява в точка 95 от обжалваното съдебно решение, че според Комисията IFPEN е извлякла предимство от неограничената и присъща за статута ѝ на ЕРІС държавна гаранция, състояща се в понижаване на цените, което нейните доставчици са ѝ предоставили поради обстоятелството, че не съществува произтичащ от неплащане риск от неизпълнение.

29. При все това Общият съд счита, че Комисията не е представила в спорното решение доказателства, които могат да подкрепят тази теза. По-специално, никакво обстоятелство не доказвало, че на разглеждания пазар или в търговската дейност като цяло съществува явление на понижаване на цените от доставчиците, предоставено на организациите, ползващи се от държавна гаранция срещу риска от неплатежоспособност (т. 99 от обжалваното съдебно решение).

⁹ С оглед на многократното позоваване на това съдебно решение в настоящото заключение, условно се приема, без да се повтарят при всяко позоваване пълните референции на решението, то да бъде наричано по-нататък „решението La Poste (С-559/12 Р)“.

30. От друга страна, що се отнася до *отношенията между IFPEN и нейните клиенти*, в точка 111 от обжалваното съдебно решение Общият съд съобразява, че в спорното решение Комисията е определила, че предимството, което тази организация извлича от присъщата за статута ѝ гаранция, се изразява в неплащането на премия, съответстваща на гаранция за изпълнение или за полагането на максимални усилия, каквато организацията е можела да предложи на своите клиенти.

31. Според Общия съд обосновката на Комисията предполага при нормални пазарни условия клиентите на научноизследователските институти, какъвто е IFPEN, да прибегват до ползването на този вид гаранции, за да се предпазят от риска от неплатежоспособност на своя съдоговорител, и при наличието на гаранция като тази, от която се ползва IFPEN, клиентите ѝ вече да нямат нужда да се сдобият самите те с равностойна гаранция (т. 114 от обжалваното съдебно решение).

32. Отново според Общия съд обаче Комисията не е привела никакво доказателство, че това предположение е основателно или най-малкото правдоподобно. В обжалваното решение по-специално не се посочва никакво доказателство, че клиентите на научноизследователските институти предвиждат риска от неплатежоспособност на своя съдоговорител, прибегвайки до посочените гаранции (т. 115 от обжалваното съдебно решение).

33. След това в точка 133 и сл. от обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля изтъкнатите от Комисията доводи във връзка с обхвата и прилагането на презумпцията за предимство, установена от Съда в решението La Poste (C-559/12 P).

34. На първо място, Общият съд отбелязва в точка 136 от обжалваното съдебно решение, че възможността да се прибегне до презумпцията като начин на доказване зависи от правдоподобността на предположенията, на които тя се основава. По-специално установената в решението La Poste (C-559/12 P) презумпция се основава на две предпоставки, а именно наличието на благоприятно влияние на гаранцията върху оценката от кредиторите на риска от неплащане от страна на получателя и намаляването на разходите по кредита. В случая обаче Комисията не посочва в спорното решение никакво обстоятелство, което може да докаже правдоподобността на тези предположения, по-конкретно на предположението, че твърдяното понижаване на предоставените от доставчиците цени се дължи на статута на EPIC на IFPEN (т. 139 и 140 от обжалваното съдебно решение).

35. На второ място, Общият съд отбелязва в точка 142 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не може да се позовава на установената в решението La Poste (C-559/12 P) презумпция при отношенията на IFPEN с нейните клиенти и доставчици. Всъщност тази презумпция позволява единствено да се установи наличието на предимство, което е под формата на по-изгодни условия за кредитиране и поради това се прилагала само към отношенията между EPIC и финансовите и банковите институции.

36. На трето място, в точка 162 и сл. от обжалваното съдебно решение Общият съд се произнася относно довода, който Комисията изтъква, като се позовава на съдебната практика на Съюза в тази област¹⁰, а именно че когато Комисията преценява схема за помощ, тя може да се ограничи с това да проучи общите характеристики на разглежданата схема, за да провери дали тази схема не включва елементи на помощ.

¹⁰ Решения от 15 декември 2005 г., Италия/Комисия (C-66/02, EU:C:2005:768, т. 91 и 92), от 6 септември 2006 г., Португалия/Комисия (C-88/03, EU:C:2006:511, т. 91), от 9 юни 2011 г., Comitato „Venezia vuole vivere“ и др./Комисия (C-71/09 P, C-73/09 P и C-76/09 P, EU:C:2011:368, т. 114) и от 12 септември 2007 г., Италия и Brandt Italia/Комисия (T-239/04 и T-323/04, EU:T:2007:260, т. 142—144).

37. В това отношение, без да се произнася по повдигнатото от IFPEN и Френската република възражение за недопустимост на този довод, Общият съд го отхвърля като неоснователен, като приема за установено в точка 164 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е уточнила изрично в спорното решение дали разглежданата помощ представлява индивидуална помощ или схема за помощ.

38. По-специално Общият съд отбелязва по същество, че доколкото свързаната със статута на ЕРИС гаранция може по принцип да се квалифицира като държавна помощ, тя представлява помощ, предоставена на базата на схема за помощ по смисъла на член 1, буква г) от Регламент № 659/1999 (т. 168 от обжалваното съдебно решение), която подлежи на уведомяване, т.е. индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква д) от Регламент № 659/1999 (т. 172 от обжалваното съдебно решение).

39. По-нататък, в точка 187 от обжалваното съдебно решение Общият съд отбелязва, че Комисията може по принцип да се позове във връзка с *отношенията между IFPEN и банковите и финансови институции* на презумпцията, установена в решението La Poste (C-559/12 P)¹¹. Тази презумпция обаче е оборена от самата Комисия в спорното решение, според което в разглеждания период IFPEN не е извлякла никакво реално икономическо предимство под формата на по-изгодни условия за кредитиране, които да са ѝ били предоставени от банковите и финансовите институции поради статута ѝ на ЕРИС (т. 188 и 189 от обжалваното съдебно решение). В това отношение в точка 190 от обжалваното съдебно решение Общият съд стига до заключението, че анализът на Комисията е доказал, че в отношенията си с банковите и финансовите институции IFPEN не е извлякла никакво предимство от преобразуването си в ЕРИС.

40. С оглед на всичко изложено по-горе Общият съд приема в точка 197 от обжалваното съдебно решение, че в спорното решение Комисията не е доказала наличието на предимство, което IFPEN е извлякла от свързаната със статута ѝ на ЕРИС държавна гаранция в отношенията си както с банковите и финансовите институции, така и с доставчиците и клиентите.

41. Поради това той отменя член 1, параграфи 3—5, както и членове 2—12 от спорното решение, с мотива че тези членове квалифицират произтичащата от статута на IFPEN в качеството му на ЕРИС гаранция като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС и че те определят последиците от тази квалификация.

IV. По жалбата

42. Всички страни са изслушани в съдебното заседание от 28 септември 2017 г.

43. Комисията посочва три основания за обжалване, всяко от които се свежда до нарушаване на член 107, параграф 1 ДФЕС, и по-конкретно до допуснати в решението грешки при прилагане на правото, що се отнася до начина, по който се доказва предимство за предприятието в резултат на произтичащата от статута му безвъзмездна и неограничена гаранция.

44. По първото основание Комисията твърди, че Общият съд, най-напред, неправилно е тълкувал понятието „схема за помощи“, и на следващо място, неправилно не е взел предвид годността на дадена мярка да предоставя предимство, допускайки по този начин грешка при прилагане на правото във връзка с естеството на доказателствата, които трябва да представи Комисията, за да докаже, че предприятието получава предимство поради статута си на ЕРИС.

¹¹ Съгласно тази съдебна практика имплицитната и неограничена държавна гаранция, присъща за статута на ЕРИС, води до подобряване на финансовото положение на предприятието получател чрез облекчаване на обичайните тежести върху неговия бюджет (т. 98 от посоченото съдебно решение).

Второто основание е изведено от грешка при прилагане на правото, допусната от Общия съд по отношение на обхвата на оборимата презумпция за наличието на предимство, произтичащо от безвъзмездна и неограничена гаранция, както и по отношение на начина за оборването ѝ. По третото основание тя твърди, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, що се отнася до приложното поле на презумпцията за предимство, произтичащо от неограничена гаранция, доколкото логично би било тази презумпция да се прилага и към отношенията с доставчиците и клиенти, а не само към отношенията ѝ с банковите и финансовите институции.

A. По първото основание (неправилно тълкуване на понятието „схема за помощи“ и невземане предвид на годността на дадена мярка да предоставя предимство)

45. По първото основание, разделено на три части, Комисията, най-напред, упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото, като е отказал да квалифицира разглежданата мярка като схема за помощи и като е забранил на Комисията да ограничи анализа си само до общите характеристики на разглежданата схема за помощи (първа част). По-нататък, Комисията твърди, че Общият съд неправилно е преценил, че за да се характеризира наличието на предимство, не е достатъчно мярката да е годна да предоставя в бъдеще предимство на получателя си (втора част). Накрая Комисията упреква Общия съд, че е превишил пределите на упражнявания от него съдебен контрол, като е уважил оплакване, което не е било предявено от един от жалбоподателите в първоинстанционното производство и което не е било достатъчно подробно изложено от другия жалбоподател в първоинстанционното производство (трета част). С оглед на тяхната близост, ще разгледам заедно доводите, изложени във втората част на първото основание и в рамките на второто основание (както постъпиха страните в съдебното заседание).

1. По първата част на първото основание (грешка при прилагане на правото по отношение на понятието „схема за помощи“ и последиците от нея)

46. Тази част е насочена срещу точки 162, 164, 172 и 173 от обжалваното съдебно решение, тъй като Комисията поддържа, че Общият съд неправилно е приел, че гаранцията, от която се ползва IFPEN, не представлява схема за помощи и че следователно Комисията не може да се основе на общите характеристики на тази мярка, за да докаже, че последната представлява държавна помощ.

47. В това отношение Комисията отбелязва, че понятието „схема за помощи“, кодифицирано в член 1, буква г) от Регламент № 659/1999, обхваща мерки, които се характеризират с факта, че някои елементи не са определени и остават неопределени в момента на приемането им, а в някои случаи дори по време на прилагането им. Така, когато Комисията разглежда такива мерки, за да определи дали представляват помощи по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, тя може да се ограничи до това да разгледа общите им характеристики.

48. В случая Комисията счита, че гаранцията в полза на IFPEN, която не е свързана с конкретен проект и която му е предоставена за неопределен период от време или в неопределен размер, трябва да бъде квалифицирана като схема за помощи. Според Комисията става дума по-специално за „схема на схеми за помощи“, предвид това, че самото предоставяне на гаранцията на IFPEN е част от по-обширна схема за помощи, а именно от схема за безвъзмездна и неограничена държавна гаранция, свързана по силата на закона със статута на EPIC.

49. Поради това Комисията оспорва твърденията на Общия съд, включени в точки 168—170 от обжалваното съдебно решение, че статутът на ЕРІС представлява схема за помощи, докато предоставянето на ІFREN на разглежданата гаранция, която е предмет на спорното решение, е индивидуална помощ, за която Комисията е трябвало да бъде уведомена.

50. В това отношение тя отбелязва, от една страна, че за разлика от констатацията в точка 171 от обжалваното съдебно решение, задължението за уведомяване за помощта по никакъв начин не доказва, че гаранцията, с която се ползва ІFREN, не представлява схема за помощи. Всъщност Комисията трябва да бъде уведомявана както за схемите за помощи, така и за индивидуалните помощи.

51. От друга страна, Комисията изтъква факта, че тълкуването на Общия съд води до лишаване на Комисията от възможността да приеме полезни мерки, за да изиска от френските органи да прекратят гаранцията за дадена ЕРІС. Всъщност съгласно член 108, параграф 1 ДФЕС Комисията може да предлага полезни мерки само за схемите за помощи, но не и за индивидуалните помощи.

а) По допустимостта

52. ІFREN поддържа, че първата част на първото основание е явно недопустима. В това отношение отбелязва, първо, че изложената от Комисията обосновка се основава на оригинално тълкуване на понятието „схема за помощи“, съгласно което гаранцията, с която се ползва ІFREN, представлява „схема на схем(и) за помощи“. Така първата част се основава на нови доводи, които не могат да бъдат приети на етапа на производството по обжалване съгласно член 170, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда.

53. Според мен е достатъчно да се отбележи, че тази част по никакъв начин не се основава на ново понятие за „схема на схем(и) за помощи“.

54. От прочита на жалбата е ясно, че Комисията е използвала израза „схема на схем(и) за помощи“ в точка 71 от жалбата само за да докаже твърдението за неправилния характер на разсъжденията, изложени от Общия съд в точки 168—172 от обжалваното съдебно решение, в резултат на които същият е нарушил, отново според Комисията, член 1, буква г), втора част от Регламент № 659/1999.

55. Тези разсъждения се основавали на погрешно разграничаване между подлежаща на уведомяване индивидуална помощ и схема за помощи, към която не се прилагало задължението за уведомяване.

56. След като обяснява, че това разграничение не е основателно, Комисията добавя, че няма пречка национална мярка да бъде квалифицирана като схема за помощи и всяко предприятие, което попада в обхвата на тази схема, да се ползва от нея, когато по смисъла на член 1, буква г), втора част от Регламент № 659/1999 произтичащата от нея помощ не е свързана с конкретен проект и е в неопределен размер или/и е предоставена за неопределен период от

време¹².

57. На второ място, IFPEN изтъква по същество, че в спорното решение Комисията не е квалифицирала мярката като схема за помощи. В това отношение IFPEN е повдигнала пред Общия съд възражение за недопустимост. Френската република добавя, че за да се изпълни задължението за мотивиране на актовете на институциите, в спорното решение мярката е трябвало да бъде квалифицирана като схема за помощи. По същество IFPEN и Френската република считат, че доколкото в спорното решение Комисията е трябвало да квалифицира мярката като схема за помощи, но не го е направила, тя не може също така да възразява срещу извода на Общия съд, че мярката не представлява схема за помощи.

58. Според мен това разсъждение се основава на предпоставката, че в спорното решение Комисията е трябвало изрично да квалифицира мярката като схема за помощи.

59. Важното обаче е, че в обжалваното съдебно решение обстоятелството, че разглежданата мярка не е квалифицирана като схема за помощи в спорното решение, не е възприето като мотив за отмяна (т. 164 от обжалваното съдебно решение). Следва да се констатира, че този въпрос излиза извън обхвата на предмета на това съдебно решение. При тези обстоятелства Комисията е в правото си да предяви в рамките на първото си основание, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че разглежданата мярка не представлява схема за помощи, както и в правото си да твърди, че е доказала в достатъчна степен наличието на предимство, доколкото наред с другото разглежданата мярка представлява схема за помощи.

60. Следователно, въпреки че изричното квалифициране на мярката като схема за помощи щеше да внесе яснота, първата част на първото основание за обжалване е допустима.

б) По същество

1) Обобщение на доводите на страните

61. Както бе подробно описано в точки 46—51 от настоящото заключение, Комисията поддържа, че Общият съд неправилно е приел, че гаранцията, от която се ползва IFPEN, не представлява схема за помощи и че следователно Комисията не може да се ограничи до това да разгледа общите характеристики на тази мярка, за да докаже, че последната представлява държавна помощ по смисъла на член 107 ДФЕС.

62. Според IFPEN тези доводи се основават на изопачаване на преценката на Комисията, направена в спорното решение и в предходната ѝ практика, както и на преценката на Общия съд в обжалваното съдебно решение.

¹² Комисията отбелязва, че такова положение не е изолиран случай. Достатъчно е да се посочат схемите за помощи в полза на услугите от общ интерес, чрез които държавата определя условията за предоставяне на компенсации на доставчиците на тези услуги, по-конкретно на всички болници, които отговарят на определени условия, или на всички предприятия, които предоставят определени услуги за подпомагане на лица в затруднено положение. При все това всяка болница или предприятие, за която или което се прилага тази схема, може също да се ползва от схема за помощи, в смисъл че болницата или предприятието ще получи помощ, която не е определена и не е свързана с конкретен проект (тъй като тази помощ зависи от нетния разход, направен за обществената услуга от всеки субект, като този разход не е известен предварително). Точно тази квалификация като схема по смисъла на член 1, буква г), втора част от Регламент № 659/1999, позволява на Комисията да приеме, когато мярката е квалифицирана като съществуваща помощ, полезни за болницата или за разглежданото предприятие мерки. Като пример за това положение вж. Решение на Комисията от 5 юли 2016 г. относно държавна помощ SA. 19864 — 2014/C (ex 2009/NN54), приведена в действие от Белгия — Публично финансиране на държавните болници от сдружение IRIS в регион Брюксел-столица (ОВ L 351, 2016 г., стр. 68).

63. Освен това Общият съд правилно е описал процесуалните действия, следвани от Комисията в спорното решение, и правилно е заключил, че разглежданата мярка не представлява схема за помощи.

64. Френското правителство поддържа същата теза и въз основа на нея стига до извода, че разглежданата мярка не представлява схема за помощи и че Комисията не може да се ограничи до това да разгледа общите характеристики на мярката, за да докаже, че последната представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

65. На следващо място, Френската република отбелязва, че както е видно от практиката по вземане на решения на Комисията¹³ и от практиката на Общия съд¹⁴, помощ, която е предоставена на едно-единствено предприятие, следва да се квалифицира като индивидуална помощ дори когато не е свързана с конкретен проект и че тя е предоставена за неопределен период от време и/или в неопределен размер.

66. При условията на евентуалност Френската република добавя, че ако Съдът приеме, че преобразуването на IPFEN в EPIC представлява схема за помощи и поради това Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, тази грешка не би довела до отмяна на обжалваното съдебно решение.

67. На последно място, Френската република отбелязва, че във всеки случай първата част на първото основание би била неотнормима, тъй като Общият съд е възприел други мотиви, които сами по себе си са достатъчни, за да обосноват заключението, до което той стига в диспозитива на обжалваното съдебно решение.

68. В писмената си реплика Комисията отбелязва по-специално че предложеното от Френската република тълкуване е неточно. Всъщност Общият съд е нарушил всяко едно от правилата на доказване, тоест както установената в решението La Poste (C-559/12 P) презумпция, така и правилото, че Комисията може да се ограничи до това да разгледа общите характеристики на една схема, за да установи наличието на държавна помощ. Така, доколкото всяка една от тези грешки при прилагане на правото може да доведе до отмяна на обжалваното съдебно решение, посоченият в предходната точка довод на Френската република не е основателен.

69. Освен това според Комисията разсъжденията на Общия съд биха били напълно неоснователни, ако — както тя поддържа в първото си основание — въпросната мярка следва да бъде разглеждана като схема за помощи.

2) Съображения

70. Отбелязвам, че след като Общият съд приема за установено в точка 164 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е посочила изрично в спорното решение дали същото се отнася до схема за помощи или до индивидуална помощ, той, изглежда, приема, че спорната гаранция може да попада в обхвата на втората категория.

13 Решение C(2005) 2706 окончателен на Комисията от 14 септември 2005 г. относно държавни помощи в полза на Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE (C 11/2004 (ex NN 4/2003) — Olympiaki Aeroporia — Преструктуриране и приватизация), решение на Комисията от 17 септември 2008 г., Държавна помощ N 321/2008, N 322/2008 и N 323/2008 — Гърция — Продажба на определени активи на Olympic Airlines/Olympic Airways Services, решение C(2012) 9403 на Комисията от 20 декември 2011 г. за държавна помощ C 25/08 (ex NN 23/08) — Реформа на финансирането на пенсиите на държавните служители, работещи за France Télécom, приведена в действие от Френската република в полза на France Télécom (ОВ L 279, 2012 г., стр. 1), и решение C(2010) 4499 на Комисията от 29 септември 2010 г., относно държавна помощ № 178/2010, за която Кралство Испания е отправило уведомление, под формата на компенсиране на обществената услуга, заедно с механизъм за приоритетно диспечериране, въведен в полза на централите за производство на електрическа енергия, които използват местно гориво.

14 Решения от 13 септември 2010 г., Гърция и др./Комисия (T-415/05, T-416/05 и T-423/05, EU:T:2010:386), от 3 декември 2014 г., Castelnuovo Energia/Комисия (T-57/11, EU:T:2014:1021), и определение от 3 април 2014 г., CFE-CGC France Télécom-Orange/Комисия (T-2/13, непубликувано, EU:T:2014:226).

71. Понятието „схема за помощ“, кодифицирано в член 1, буква г) от Регламент № 659/1999, включва „всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер“.

72. Поради това следва да се провери дали, както по същество приема Общият съд в точки 169—172 от обжалваното съдебно решение, предвид това, че мярката, разглеждана в спорното решение, не е гаранцията, свързана със статута на ЕРИС по принцип, а по-скоро преобразуването на IFPEN в ЕРИС (което води автоматично до предоставянето на това предприятие на държавна гаранция), това обстоятелство позволява действително тази мярка да се изключи от приложното поле на посоченото понятие и тя да се квалифицира като помощ, предоставена на базата на схема за помощи — в случая като индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква д) от посочения регламент.

73. Вследствие на това мисля, че по този пункт Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото.

74. Както отбелязва френското правителство, Общият съд правилно е приел, че мярката, разглеждана в спорното решение, не е гаранцията, свързана със статута на ЕРИС по принцип, а преобразуването на IFPEN в ЕРИС, което води до предоставянето на това предприятие на свързаната с този статут държавна гаранция.

75. След като правилно излага в точки 169—173 от обжалваното решение процесуалните действия, предприети от Комисията в спорното решение, Общият съд заключава, че разглежданата мярка не представлява схема за помощи.

76. Всъщност, както е видно от точка 171 от обжалваното съдебно решение, представеният в предходните точки (169 и 170 от посоченото съдебно решение) анализ съответства на спорното решение, по-специално на съображения 256—259, в които Комисията е посочила, че преобразуването на IFPEN в ЕРИС представлява нова помощ по смисъла на член 1, буква в) от Регламент № 659/1999, за която се прилага задължението за уведомяване. Комисията също така е приела, че доколкото официално не е получила уведомление за промяната на статута на IFPEN, а това само е било отбелязано инцидентно в рамките на друга процедура, съответното задължение не е било изпълнено от френските органи, и че преобразуването на IFPEN в ЕРИС представлява неправомерна помощ.

77. Както отбелязва IFPEN, тъй като Комисията е предпочела да оцени въпросната мярка като индивидуална помощ *ad hoc*, именно с оглед на тази единствена квалификация е следвало да се разгледа, както правилно е подходил Общият съд, валидността на спорното решение.

78. Следователно Общият съд правилно е приел, че доколкото преобразуването на IFPEN в ЕРИС може да бъде квалифицирано като държавна помощ, то представлява помощ, предоставена въз основа на схема за помощи, която подлежи на уведомяване, т.е. индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква д) от Регламент № 659/1999.

79. Доводите на Комисията, основани на понятието „схема на схем(и) за помощи“, за мен не са убедителни.

80. Това „новаторско“ понятие не съществува никъде в Регламент № 659/1999 (член 1 от този регламент предвижда само определение за „схема за помощи“ и друго за „индивидуална помощ“), а „схемата за помощи“ не предполага възможността да бъде включена в по-широка схема. Във всеки случай очевидно е, че конкретният случай представлява по-скоро проява на приважане в изпълнение на индивидуална помощ, отколкото на „схема на схем(и) за помощи“.

81. Освен това споделям становището на френското правителство, като не съм съгласен с доводите на Комисията, че ако се приеме, че преобразуването IFPEN в EPIC представлява индивидуална помощ, това би попречило на тази институция да приеме полезни мерки по смисъла на член 108, параграф 1 ДФЕС, за да поиска от френските органи да прекратят гаранцията за конкретна EPIC.

82. Всъщност съображенията на Общия съд за това, че разглежданата мярка представлява индивидуална помощ, се основават на специфичните обстоятелства, свързани с преобразуването на IFPEN в EPIC, и по принцип не са приложими към всички организации от този вид.

83. Следователно Общият съд правилно преценява за неоснователен довода на Комисията, че разглежданата мярка представлява схема за помощи. Ето защо първата част на първото основание трябва да се отхвърли по същество.

84. Преди да пристъпя към съвместното разглеждане на втората част на първото основание с второто основание, следва да отговоря на третата част на първото основание.

2. Третата част на първото основание (Общият съд е уважил оплакване, което не е било предявено от единия от жалбоподателите, нито достатъчно подробно изложено от другия)

а) Обобщение на доводите на страните

85. Комисията упреква Общия съд, че се е произнесъл по въпроси, които излизат извън пределите на предявените от страните оплаквания относно наличието на предимство за IFPEN при отношенията му с банковите и финансовите институции.

86. В това отношение Комисията отбелязва, че в жалбата си в първоинстанционното производство IFPEN не е възразил по никакъв начин срещу анализа на Комисията по отношение на наличието на предимство в отношенията ѝ с посочените оператори. От своя страна Френската република се е ограничила с това да оспори наличието на това предимство само с мотива, че Комисията не го е доказала, без да представи какъвто и да било довод в подкрепа на тази претенция.

87. Поради това, като е уважил това оплакване, което не е било предявено от една от страните, нито достатъчно подробно изложено от другата, Общият съд е превишил своите съдебни правомощия.

88. IFPEN, която е на обратно мнение, отбелязва, че третата част на първото основание трябва да бъде отхвърлена като неотнормисима или по същество.

89. За целта тя отбелязва, че доколкото в тази част не е указана нито една конкретна точка от обжалваното съдебно решение, тя е несъстоятелна съгласно член 169, параграф 2 от Процедурния правилник.

90. В писмената си реплика Комисията отбелязва, че в посочената част тя упреква Общия съд, че е разгледал по същество наличието на предимство при отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции, без дори да си е направил труда да провери дали такова оплакване е било предявено. Тя оспорва този пропуск на Общия съд, който по правило не може да бъде установен в конкретна точка на обжалваното съдебно решение.

91. От своя страна Френската република се ограничава да отбележи, че френското правителство е оспорило в жалбата си за отмяна, че може да се появи предимство в бъдеще при отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции.

б) Оценка

92. Достатъчно е да се отбележи, че самата Комисия е признала в жалбата си, че френското правителство е изложило този мотив за отмяна в писменото си становище (което също така е подчертано в точки 58 и 185 от обжалваното съдебно решение). Освен това в жалбата и в репликата си, подадени в Общия съд, IFPEN многократно е оспорила анализа на Комисията относно наличието на предимство, от което тя се е ползвала при отношенията си с банковите и финансовите институции.

93. Следователно третата част от първото основание на Комисията трябва да бъде отхвърлена по същество.

Б. По отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции: втората част от първото основание (грешка при прилагане на правото, като е преценил, че за да се характеризира наличието на предимство, не е достатъчно мярката да е годна да предоставя в бъдеще предимство на получателя си) и второто основание (грешка при прилагане на правото относно обхвата на оборимата презумпция вследствие на безвъзмездна и неограничена гаранция)

1. Обобщение на доводите на страните

94. По втората част от първото си основание Комисията упреква Общия съд, че неправилно е заключил, че гаранцията, с която се е ползвала IFPEN, не представлява държавна помощ при отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, като се е позовал просто на липсата на реално предимство за тази организация — за разглеждания период, т.е. в миналото (вж. по-специално т. 197 от обжалваното съдебно решение).

95. От друга страна, според Комисията с подхода на Общия съд се третира по-благоприятно държавите членки, които не уведомяват за предоставянето на неограничени гаранции, в сравнение с държавите членки, които правят това съгласно член 108 ДФЕС, при все че съгласно един постоянен принцип по отношение на държавните помощи, първите държави не може да бъдат благоприятствани в ущърб на вторите¹⁵.

¹⁵ Решение от 14 февруари 1990 г., Франция/Комисия (C-301/87, EU:C:1990:67, т. 33). Вж. и решения от 8 декември 2011 г. (France Télécom/Комисия, C-81/10 P, EU:C:2011:811, т. 19–24), и решение от 20 септември 2011 г., Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия (T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, EU:T:2011:493, т. 91).

96. Всъщност, ако държава членка уведоми за намерението си да предостави такъв вид гаранция, Комисията, доколкото не може да знае реалните ефекти от мярката, разглежда само потенциалните. Ако обаче държава членка предостави такава гаранция, без да уведоми предварително за нея, след това може да докаже, че тази мярка не е довела до никаква конкретна последица и в резултат на това да изключи квалификацията ѝ на държавна помощ. Ето защо държавите членки са мотивирани да не уведомяват за предоставянето на неограничени гаранции.

97. В отговор IFPEN посочва, че втората част на първото основание би следвало да се отхвърли по същество.

98. В това отношение веднага припомня, че дори да предположим, че представлява държавна помощ, предоставянето на гаранцията в нейна полза би трябвало да се квалифицира като нова индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква в) и г) от Регламент № 659/1999. Следователно Комисията не може да се позове на доказателствения стандарт, признат от Съда в решението *La Poste* (C-559/12 P) — впрочем при доста специфични обстоятелства — свързан със схемите за съществуващи помощи.

99. Комисията не може също така да се позове на установената с посоченото решение презумпция, предвид това, че не е правдоподобно статутът на ЕРИС и свързаната с него гаранция да са предоставили в миналото и да могат да предоставят в бъдеще избирателно предимство на IFPEN. Всъщност по отношение на миналото анализът на Комисията доказва, че по време на разглеждания период на предприятието са предоставени заеми с лихви при пазарни условия. Що се отнася до бъдещето, френското право би възпрепятствало IFPEN да сключва заеми за периоди над дванадесет месеца и би ѝ наложило контрол от страна на държавата в това отношение. Ето защо трябва да бъде изключено наличието на предимство при обстоятелствата по спора.

100. Френската република, от своя страна, припомня, на първо място, че преобразуването на IFPEN в ЕРИС не представлява схема за помощи.

101. На второ място, що се отнася до установената в решението *La Poste* (C-559/12 P) презумпция, френските органи отбелязват, че същата се основава на предположението, че благодарение на свързаната със статута ѝ гаранция една ЕРИС се ползва с по-изгодни финансови условия, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари.

102. На трето място, Френската република счита, че Общият съд правилно е приел в точка 188 от обжалваното съдебно решение, че в случая на IFPEN оборимата презумпция по смисъла на решението *La Poste* (C-559/12 P) е оборена.

103. По-нататък, с второто си основание, насочено по същество срещу точки 134—161 и 188—193 от обжалваното съдебно решение, Комисията упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото относно обхвата на презумпцията за наличието на предимство вследствие на безвъзмездна и неограничена гаранция като произтичащата от решението *La Poste* (C-559/12 P). По същество Комисията поддържа, че като е намалил обхвата на оборимата презумпция за предимство вследствие на неограничена безвъзмездна гаранция, като признатата от Съда в посоченото съдебно решение, Общият съд е нарушил член 107, параграф 1 ДФЕС и правилата за доказване на наличието на предимство по смисъла на тази разпоредба.

104. В отговор IFPEN посочва, че Общият съд правилно е постановил, че в конкретния случай Комисията не е можела да се позове на презумпцията, произтичаща от решението *La Poste* (C-559/12 P).

105. Най-напред, тази презумпция представлявала изключение от принципа, че Комисията е длъжна да докаже, че дадена мярка отговаря на определените с член 107, параграф 1 ДФЕС условия, за да бъде квалифицирана като държавна помощ. В този смисъл тази презумпция би трябвало да се тълкува стриктно и да се прилага само ако наличието на реално предимство е правдоподобно.

106. На следващо място, в спорното решение Комисията не уточнявала причините, поради които съществува правдоподобна възможност да се презумира наличието на предимство в полза на IFPEN. Ето защо посоченото решение не отговаря на изискванията за мотивиране, предвидени в член 296 ДФЕС.

107. На последно място, по отношение на оборването на презумпцията IFPEN отбелязва, че Общият съд правилно е посочил в точки 189—192 от обжалваното съдебно решение, че по време на разглеждания период организацията не е извлякла в отношенията си с банковите и финансовите институции никакво предимство от свързаната със статута ѝ гаранция. Освен това Комисията не е предоставила никакво доказателство, което позволява да се установи възможна промяна в ситуацията след 2010 г., в резултат на която IFPEN да е сключвала заеми при различни от пазарните условия¹⁶.

108. От своя страна Френската република счита, че второто основание на Комисията трябва да бъде отхвърлено по същество. В това отношение тя се позовава по същество на изложените доводи в отговора си на втората част на първото основание.

2. Съображения

109. Най-напред, както констатирах по-горе в рамките на първата част на това основание, Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е постановил, че преобразуването на IFPEN в EPIC не представлява схема за помощи.

110. В този смисъл е достатъчно да се отбележи, че Общият съд правилно е заключил, че съдебната практика, свързана с падащата върху Комисията тежест на доказване в областта на схемите за помощи, не е приложима в случая.

111. На следващо място ми се струва подходящо да се припомнят решенията от 8 декември 2011 г., *Residex Capital IV* (C-275/10, EU:C:2011:814), и *La Poste* (C-559/12 P).

112. В първото цитирано съдебно решение Съдът приема по същество, че на основание член 108, параграф 3 ДФЕС националните юрисдикции са компетентни да обезсилят публична гаранция в случай, при който неправомерната помощ е приведена в действие посредством тази гаранция, дадена от публичноправен орган, за да покрие заем, предоставен от финансово дружество в полза на предприятие, което не би могло да получи такова финансиране при нормални пазарни условия.

113. В това дело квалифицирането на гаранцията, предоставена от разглеждания публичноправен орган, като държавна помощ в полза на заемополучателя е било извън съмнение, при условие че в момента на предоставянето ѝ заемополучателят безспорно вече се е намирал в затруднено положение, така че без тази гаранция той не е можел да получи финансиране на капиталовите пазари (т. 39—42).

¹⁶ Френското право ще попречи IFPEN да сключва заеми за периоди над дванадесет месеца и ще ѝ наложи контрол от страна на държавата в това отношение (IFPEN прави препратка към член 12 от Закон № 2010-1645 от 28 декември 2010 г. за многогодишно планиране на публичните финансии за периода 2011—2014 г. (JORF от 29 декември 2010 г., стр. 22868).

114. Както отбелязва Общият съд в точка 151 от обжалваното съдебно решение, именно в този контекст следва да се постави констатацията, която Съдът прави в точка 39 от решение от 8 декември 2011 г., *Residex Capital IV* (C-275/10, EU:C:2011:814), че „когато заемът, даден от кредитна институция на заемополучател, е гарантиран от публичноправни органи на държава членка, този заемополучател обикновено получава финансово предимство и следователно ползва помощ по смисъла на член [107], параграф 1 [ДФЕС], доколкото финансовият разход за него е по-нисък от този, който би направил, ако трябваше да получи същото финансиране и същата гаранция по пазарни цени“, към която Съдът прави препратка в точка 96 от своето решение *La Poste* (C-559/12 P).

115. Като препраща към тази точка 39, Съдът постановява в точка 96 от второто цитирано решение, а именно в решението *La Poste* (C-559/12 P), че „заемополучател, който е взел гарантиран от публичноправните органи на държава членка заем, обикновено получава предимство, доколкото финансовият разход за него е по-нисък от този, който би направил, ако трябваше да получи същото финансиране и същата гаранция по пазарни цени“.

116. В следващата точка (т. 97) от решението *La Poste* (C-559/12 P) Съдът също така припомня, че известието относно гаранциите „изрично предвижда в точки 1.2, 2.1 и 2.2, че неограничената държавна гаранция в полза на предприятие, чиято правна форма изключва фалит или други процедури по несъстоятелност, дава непосредствено предимство на това предприятие и представлява държавна помощ, доколкото тя се предоставя, без нейният получател да плаща премията, съответстваща на поетия от държавата риск, и позволява също „[да се получат] по-добри финансови условия за заем, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари“.

117. Именно в светлината на тези констатации в следващата точка Съдът приема, че съществува „оборима презумпция, съгласно която предоставянето на имплицитна неограничена държавна гаранция в полза на предприятие, спрямо което не се прилагат обичайните производства по оздравяване и ликвидация, води до подобряване на неговото финансово положение чрез облекчаване на тежестите, които обикновено натоварват неговия бюджет“ (решение *La Poste*, C-559/12 P, т. 98).

118. Поради това Съдът приема в него (т. 99), че „за да се докаже предимството, предоставено на предприятието получател посредством такава гаранция, в рамките на производството, свързано с режимите за съществуващи помощи, е достатъчно Комисията да установи наличието на самата гаранция, без да е нужно да доказва действителните ѝ последици от момента на нейното предоставяне“.

119. Въпросът за правилата относно тежестта и степента на доказване дали е налице предимство, произтичащо от безвъзмездна и неограничена държавна гаранция, който също е разглеждан в настоящото дело, е от централно значение.

120. В това отношение Съдът приема в точка 102 от решението *La Poste* (C-559/12 P), че „следва да се отбележи, че според Общия съд Комисията не е установила погрешно наличието на подобно предимство, като в точки 106 и 108 от обжалваното съдебно решение правилно е постановила, че такава гаранция „по общо правило може да предостави предимство“, тъй като тя се предоставя безвъзмездно и позволява на своя бенефициер да получи по-изгодни условия на кредитиране от тези, които би получил единствено въз основа на заслугите си, и съответно му позволява да намали натиска, който обременява бюджета му“.

121. На следващо място, в точка 103 от посоченото решение Съдът приема, че „[к]акто изтъква жалбоподателят, предвид тези констатации Общият съд наистина е изложил противоречиви и недостатъчни мотиви, като, от една страна, е приел в точка 123 от обжалваното съдебно решение, че действителните последици на съществуващите помощи не трябва да се доказват, основавайки се на ирелевантна практика на Съда, и от друга страна, като в точка 124 от съдебното решение е посочил, че „[о]свен това действителният ефект на предимството, което предоставя държавната гаранция, може да се презумира“.

122. Поради това, макар и в точка 104 от същото решение Съдът да посочва грешките в решението на Общия съд по този въпрос, той приема, че „такава грешка не може да доведе до отмяна на обжалваното съдебно решение. Всъщност в посочените точки 123 и 124 Общият съд правилно е стигнал до заключението, че Комисията се е съобразила с тежестта и дължимата от нея степен на доказване, за да установи дали безвъзмездната и неограничена държавна гаранция представлява предимство, като уточнява, че подобна гаранция предоставя на заемополучателя възможността „да се ползва от по-ниски лихвени проценти или да представи обезпечение с по-ниска стойност“.

123. Поради това отбелязвам, че презумпцията, установена в решението *La Poste* (C-559/12 P), се основава на предположението, че благодарение на свързаната със статута ѝ гаранция една ЕРИС се ползва или би могла да се ползва от по-изгодни финансови условия, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари, и че за съществуването ѝ е достатъчно Комисията просто да установи наличието на самата гаранция (т. 99 от решение *La Poste* (C-559/12 P).

124. Ето защо Общият съд е допуснал грешка, като е отишъл по-далеч от необходимостта Комисията просто да установи наличието на самата гаранция, за да може да се позове на разглежданата презумпция, и като е приел в точка 137 от обжалваното съдебно решение, че тя трябва да докаже правдоподобността на две предпоставки, а именно че i) гаранцията оказва благоприятно влияние върху оценката от кредиторите на риска от неплащане от страна на получателя и ii) тя предполага понижаване на разходите по кредита.

125. Става въпрос, разбира се, за презумпция, която може да бъде оборена, като се докаже, че разглежданата гаранция не е имала, няма да има и не може да има благоприятни последици върху положението на ЕРИС¹⁷.

126. В случая, независимо от посочената в точка 124 от настоящото заключение грешка при прилагане на правото, Общият съд е приел в точка 188 от обжалваното съдебно решение, че в случая с IFPEN оборимата презумпция по смисъла на решението *La Poste* (C-559/12 P) е оборена.

¹⁷ Вж. също *Bourdon*, P., op. cit. в бележка под линия 3 от настоящото решение, съгласно когото „презумпцията [...] може да бъде оборена [например като се предвиди] запазването на държавната гаранция в полза на [ЕРИС]. Тази държавна гаранция би трябвало обаче, от една страна, да бъде включена в счетоводството на [ЕРИС], за да бъде, от друга страна, взета предвид при изчисляването на разходите ѝ. Това положение, което не е ново [...], наскоро бе изтъкнато от Conseil d'État [Държавния съвет, Франция]. [Същият] е постановил, че когато те предоставят услуги на пазара, „предлаганата цена от административно-териториалната единица на местно самоуправление или публичноправната организация за сътрудничество следва да се определя, като се отчитат всички преки и косвени разходи, които я формират, без публичната организация да може да се ползва, за да я определи, от предимство, произтичащо от предоставените ѝ ресурси и средства поради възложените ѝ задачи от общ интерес и при условие че може при необходимост да го удостовери със счетоводните си документи или всякакво друго подходящо средство за информация [...]“ (СЕ, 30 декември 2014 г., № 355563, *Société Armoir SNC, Lebon 433* със заключението). Това решение не се отнася до [ЕРИС], но е напълно приложимо по отношение на тях, когато предлагат услуги на пазара. Допълнително е възможно за държавната гаранция [ЕРИС] да плаща премия в зависимост от икономическата стойност на гаранцията, която съответства приблизително на поетия от държавата риск [...]. При неплащане на премия би могло евентуално да се докаже, че държавната гаранция се предоставя в замяна на изпълнението на задължения за обществени услуги от [ЕРИС]. Член 106 [ДФЕС] го предвижда. Уреждането на този въпрос с договор, обвързващ [ЕРИС] с държавата, би било полезно, за да се обори презумпцията за наличието на незаконна държавна помощ“.

127. В това отношение следва да се разгледа дали обстоятелствата, въз основа на които Общият съд е заключил, че тази презумпция е оборена или че не може да се изтъкне в случая, са в съответствие с принципите за събирането на доказателства в сектора на държавните помощи.

128. За да заключи обаче, че презумпцията е оборена, Общият съд не е можел да се ограничи с факта, че *по отношение на миналото* IFPEN не е извлякла от статута си никакво реално икономическо предимство под формата на по-изгодни условия за кредитиране, предоставени ѝ от банковите и финансовите институции — обстоятелство, което не се оспорва в случая — с други думи, поради това че гаранцията не е имала *никакъв „действителен ефект“* върху отношенията между IFPEN и банковите и финансови институции в разглеждания период.

129. Всъщност това обстоятелство не би било достатъчно, за да се обори презумпция за предимство като установената в решението La Poste (C-559/12 P). Трябва освен това да се докаже, че въпросната гаранция не е *можела* поради характерните особености на IFPEN да предостави *в бъдеще* предимство на тази организация при отношенията ѝ с посочените оператори.

130. Общият съд не го е направил.

131. Вярно е, че в точка 186 от обжалваното съдебно решение той посочва, че жалбоподателите на първа инстанция са припомнили в съдебното заседание, че по силата на приложимото законодателство, а именно член 12 от Закон № 2010/1645, IFPEN не може да договаря с кредитна институция заем, чийто срок превишава дванадесет месеца и подлежи в тази връзка на държавен контрол.

132. В точка 191 от обжалваното съдебно решение Общият съд постановява обаче, че „тъй като в рамките на отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции за периода от 2006 г. до 2010 г. [безвъзмездната] неограничена държавна гаранция, присъща за статута на IFPEN като EPIC, не е предоставила предимство в изключителна полза на това предприятие, тя не може да се квалифицира като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС“.

133. В точка 193 той добавя, че тъй като е оборена презумпцията, повече не може да става въпрос Френската република да бъде задължавана да доказва, че гаранцията „не може [да] предостави [на IFPEN] предимство в бъдеще“.

134. Той заключава, че от горното следва, че дори не е необходимо да се произнася по допустимостта (и a fortiori по същество) на довода на жалбоподателите на първа инстанция.

135. В този смисъл считам, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като се е ограничил, за да обори установената в решението La Poste (C-559/12 P) презумпция, до това да докаже липсата *в миналото* на всякакъв (действителен) ефект от гаранцията върху отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции.

136. Поради това следва да се уважи втората част на първото основание, както и второто основание, което означава да се касира обжалваното съдебно решение в това отношение.

137. Считам, че по този въпрос етапът на производството позволява Съдът да реши спора на базата на анализа на довода на жалбоподателите в първоинстанционното производство, основан на член 12 от Закон № 2010/1645, който жалбоподателите възпроизвеждат и в писмените си становища, както и в съдебното заседание пред Съда и чиято допустимост отново е оспорена от Комисията, тъй като „Общият съд не го използва в решението си и [тъй като] не е можел да го използва, поради това че в нито един момент Комисията не е била запозната с член 12 нито от френските власти, нито от IFPEN“ (както е посочено в съдебното заседание пред Съда).

138. От една страна, считам, че повдигнатото от Комисията възражение трябва да бъде отхвърлено, доколкото представлява не толкова изтъкнат довод или предявено основание, колкото обективен и публичен елемент, тъй като става въпрос за закон на съответната държава членка.

139. Въсъщност, „както Съдът е имал нееднократно поводи да поясни, обхватът на контрола за законосъобразност, предвиден в член 263 ДФЕС, обхваща всички елементи от решенията на Комисията относно производства по прилагане на членове 101 [ДФЕС] и 102 ДФЕС, по отношение на които Общият съд осигурява задълбочен контрол, както от правна, така и от фактическа страна, с оглед на изтъкнатите от жалбоподателите основания [...] и предвид всички доказателства, представени от жалбоподателите, независимо дали предхождат или следват по време приетото решение и дали са предоставени предварително в рамките на административната процедура или, за първи път, в рамките на съдебното производство пред Общия съд, доколкото тези доказателства са относими към контрола за законосъобразността на решението на Комисията“¹⁸.

140. От друга страна, по същество Комисията е признала в точка 106 от жалбата, че установената в решението La Poste (C-559/12 P) оборима презумпция не би могла да се изтъкне, в случай че гаранцията не може да предостави предимство на ЕРИС при отношенията между тази организация и банковите и финансовите институции „поради характерните особености на [ЕРИС]“. Според Комисията тези особености е можело да се изразяват по-конкретно в наложената на IFPEN забрана за сключване на заеми с банки или в подчиняването на възможността за прибягване до заеми на такива условия, че потенциалното предимство да бъде във всеки случай минимално.

141. Освен това Комисията е приела в съдебното заседание от 28 септември 2017 г. пред Съда, че въз основа на закона № 2010/1645 „много вероятно би могло [...] да се направи извод за максимален размер, който при необходимост би могъл да бъде de minimis и следователно в действителност това би могло да доведе до оборване на презумпцията. Такъв вид акт може в действителност да доведе до оборване на презумпцията“.

142. В случая обаче френското правителство и IFPEN са успели да докажат пред Общия съд, че ако един ден се наложи IFPEN да прибегне до заем в бъдеще, тя ще може да сключва заем само за много ограничен срок, което произтича от статута на различните органи на централната администрация (ODAC), с който се ползва IFPEN.

143. Така в случая е доказано, че IFPEN, която се ползва с безвъзмездна и неограничена държавна гаранция, не е получавала и няма правдоподобна възможност да получи в бъдеще заем от банковите и финансовите институции при по-изгодни финансови условия, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари (като по-нисък лихвен процент или не толкова строги изисквания за обезпеченията).

144. Следва да се заключи, че тъй като презумпцията е оборена, Комисията не е доказала, че в бъдеще предприятието може при все това да се ползва от „други видове намеса, които под различна форма облекчават тежестите, обичайно натовазващи бюджета на едно предприятие“¹⁹.

18 Решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия (C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 72 и цитираната съдебна практика). Курсивът е мой.

19 Решение от 1 юли 2008 г., Chronopost и La Poste/UFEX и др. (C-341/06 P и C-342/06 P, EU:C:2008:375, т. 123).

В. По отношенията на IFPEN с доставчиците и с клиентите ѝ: трето основание (оборима презумпция за наличието на предимство в посочените отношения)

145. Това основание е насочено срещу точки 134—161 от обжалваното съдебно решение, като Комисията упреква Общия съд, че неправилно е заключил, че при отношенията на IFPEN с нейните доставчици и клиентите тя не може да се позове на оборима презумпция за наличието в полза на тази организация на предимство, произтичащо от безвъзмездна и неограничена държавна гаранция, с която тя се ползва.

1. Обобщение на доводите на страните

146. Според Комисията това заключение на Общия съд се основава по същество на погрешно тълкуване на решението La Poste (C-559/12 P) и на известието относно гаранциите, от една страна, и на твърдяната липса на правдоподобно влияние на гаранцията върху отношенията на IFPEN с нейните доставчици и клиенти, от друга страна.

147. На първо място, що се отнася до тълкуването на решението La Poste (C-559/12 P), Комисията изтъква, че нито един елемент от това решение не може да докаже, че презумпцията за предимство не се прилага към отношенията на EPIC с нейните доставчици и клиенти.

148. Освен това фактът, че както решението La Poste (C-559/12 P), така и известието относно гаранциите при разглеждането на презумпцията за предимство се позовават само на кредитите, предоставени от банковите или финансовите институции, не изключва посочената презумпция да може да бъде прилагана в рамките на отношенията между EPIC и нейните търговски кредитори, доколкото това позоваване присъства в посоченото решение само като пример (т. 102).

149. На второ място, по отношение на твърдяната липса на правдоподобно влияние на гаранцията върху отношенията на IFPEN с нейните доставчици и клиенти, Комисията отбелязва, най-напред, че не може разумно да се поддържа, че търговските кредитори по принцип са безразлични към връщането на вземанията им. Обратно, при всяка кредитна операция, независимо дали става въпрос за финансов или за търговски кредит, рискът от неизплащане е елемент, който застрашава връзката между договарящите се. Следователно уверението, че държавата ще изплати вземането му при неизпълнение от страна на IFPEN, има сериозно значение за търговския кредитор.

150. На следващо място, Комисията отбелязва, че съгласно точка 139 от обжалваното решение няма правдоподобна възможност наличието на държавната гаранция — и следователно на посоченото предимство за кредитора — да се изразява в понижаване на цената в полза на IFPEN. Ако обаче Комисията приема, че понижаването на цените е свързано с редица фактори, а не само със съществуването на свързана със статута на EPIC гаранция, то тя оспорва, че такова обстоятелство може да остави без приложение презумпцията за предимство, която произтича от решението La Poste (C-559/12 P). В това отношение Комисията припомня, че по делото, приключило с това решение, страните всъщност са поддържали, че отношенията между La Poste и кредиторите му са произтичали от редица комплексни фактори, а не само от гаранцията. При все това нито Общият съд, нито Съдът са счели, че това обстоятелство може да отхвърли презумпцията за предимство.

151. На трето място, Комисията оспорва изложените по-специално в точка 130 от обжалваното съдебно решение критики на Общия съд, изведени от допуснатото от Комисията неспазване на задължението за мотивиране, предвидено в член 296 ДФЕС, по отношение на доказването на предимството, което IFPEN е извлекла от гаранцията в отношенията си с нейните доставчици и

клиенти. Всъщност мотивите на спорното решение позволявали да се разбере, от една страна, че разсъжденията на тази институция се основават на презумпция, въпреки че терминът „презумпция“ не е изрично посочен, и от друга страна, причината, поради която в случая не е била оборена презумпцията.

152. IFPEN посочва, че доколкото предоставянето на свързаната със статута на ЕРИС гаранция представлява индивидуална помощ и установената в решението La Poste (C-559/12 P) презумпция не е приложима в конкретния случай, Общият съд правилно е заключил в точка 129 от обжалваното решение, че Комисията трябва да разгледа действителните последици от гаранцията, за да докаже наличието на предимство за IFPEN.

153. Освен това IFPEN поддържа, че обратно на това, което изтъква Комисията в жалбата си, в спорното решение тя не е установила предимство по отношение на кредиторите на IFPEN, по-специално по отношение на доставчиците и на клиентите.

154. В това отношение отбелязва, че що се отнася до *отношенията между IFPEN и нейните доставчици*, Комисията неправилно е заключила както в спорното решение, така и в жалбата си, че доставчиците са освободени от плащане на комисионна за факторинг, за да прехвърлят вземанията си на IFPEN, тъй като се ползват с безвъзмездната и неограничена държавна гаранция, с която се ползва тази организация.

155. Във връзка с *отношенията между IFPEN и нейните клиенти* тази страна твърди, че Комисията неправилно е поддържала в спорното решение, както и в жалбата си, че благодарение на свързана със статута ѝ на ЕРИС гаранция IFPEN е можела да предложи на клиентите си гаранция за изпълнение или за полагането на максимални усилия. Всъщност, когато IFPEN предоставя основно научни изследвания, тя не поема договорни задължения за постигането на резултат или за изпълнение. Освен това тази организация предоставяла стандартно на клиентите си ограничена гаранция до стойността на договора.

156. Ето защо според IFPEN Общият съд правилно е приел — в точки 99—108 и 111—120 от обжалваното съдебно решение — че изтъкнатото от Комисията предположение във връзка с твърдяното предимство на IFPEN при отношенията ѝ с клиентите и доставчиците е теоретично и неправдоподобно.

157. От своя страна Френската република счита, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото относно определянето на приложното поле на презумпцията за наличието на предимство, произтичащо от безвъзмездната и неограничена държавна гаранция. Всъщност според правителството Общият съд правилно не е разширил приложението на гаранцията към отношенията на ЕРИС с доставчиците и клиентите ѝ.

158. В това отношение френското правителство припомня, на първо място, че установената в решението La Poste (C-559/12 P) презумпция не се основава на предположение за отношенията на ЕРИС с доставчиците и клиентите ѝ, така че Комисията не би могла да се позове на нея при такива обстоятелства.

159. На второ място, във всеки случай, както е посочил Общият съд в точка 136 от обжалваното съдебно решение, възможността да се прибегне до такава презумпция като начин на доказване зависи от правдоподобността на предположенията, на които се основава презумпцията.

160. В това отношение спорното решение се основава, от една страна, на предположението, че ЕРИС, която притежава държавна гаранция, се ползва от понижаване на цените, предоставено ѝ от нейните доставчици. Според Френската република обаче, както правилно е посочил Общият съд, понижаването на цените при отношенията между доставчик и въпросната ЕРИС се основава

на редица фактори, по-специално на обема на направените поръчки, на предоставените от доставчика срокове за плащане или на продължителността на договорните отношения. Следователно понижаването на цените не произтича от наличието на гаранция на публичноправните органи в полза на EPIC.

161. От друга страна, във връзка с отношенията между IFPEN и клиентите ѝ посоченото правителство поддържа, че Общият съд правилно е приел в точка 141 от обжалваното съдебно решение, че в спорното решение Комисията не е определила предимството за IFPEN, което произтича от наличието на държавна гаранция, и че следователно презумпцията, на която е възнамерявала да се позове, в това отношение е безпредметна. Всъщност според Френската република Комисията не е доказала с какво безвъзмездната и неограничена гаранция, присъщата за статута на EPIC, води до подобряване на положението на IFPEN в отношенията ѝ с клиентите.

162. С оглед на предходното Френската република заключава, че третото основание следва да бъде отхвърлено по същество.

2. Преценка на допустимостта

163. IFPEN поддържа, че в действителност Комисията има за цел да оспори направените от Общия съд в точки 90—131 от обжалваното съдебно решение съображения, свързани с фактите и доказателствата. Ето защо това основание би трябвало да бъде отхвърлено като недопустимо.

164. Това възражение е много общо и самата IFPEN не твърди, че третото основание е изцяло недопустимо (като се има предвид фактът, че в защитата си IFPEN „оставя на втори план“ спора, свързан с наличието на презумпция за предимство).

165. Всъщност това основание се отнася точно до приложното поле на презумпцията за предимство вследствие на безвъзмездна и неограничена гаранция, и по-специално до въпроса дали тази презумпция се прилага и към отношенията на IFPEN с нейните доставчици и клиенти. С други думи, самият предмет на третото основание не попада в обхвата на повдигнатото от IFPEN възражение.

166. Ето защо, доколкото това е изключително правен въпрос, повдигнатото от IFPEN възражение за недопустимост би трябвало да бъде отхвърлено.

3. Преценка по същество

167. Според Комисията заключението на Общия съд се основава по същество на погрешно тълкуване на решението La Poste (C-559/12 P) и на известието относно гаранциите, от една страна, и на твърдяната липса на правдоподобно влияние на гаранцията върху отношенията на IFPEN с доставчиците и клиентите ѝ, от друга страна.

168. Що се отнася до приложното поле на презумпцията, установена в решението La Poste (C-559/12 P), и следователно до тълкуването на посоченото решение от Съда и от Общия съд, считам, че нито един елемент от това решение не може да докаже, че презумпцията за предимство не би могла да се прилага към отношенията на EPIC с нейните доставчици и клиенти.

169. Вярно е, че в посоченото решение оборимата презумпция е призната само в един случай на отношения на една EPIC с банкови и финансови институции, но то е, защото това е бил единственият пазар, поставен под въпрос от Комисията по посоченото дело.

170. Така според мен от това не може да се заключи, че прилагането на оборимата презумпция не може да се разпростре и към други пазари или отношения и че следователно, произнасяйки се в обратен смисъл (вж. по-специално т. 160 от обжалваното съдебно решение), Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото.

171. Всъщност, като същевременно приема, че Комисията основателно е извършила анализ в три части — отношения с банките, отношения с доставчиците и отношения с клиентите (т. 89 от обжалваното съдебно решение и т. 26 от настоящото заключение) — и като приема, че във всяка една от тези категории може да се реализира предимство, Общият съд отхвърля, по-конкретно в точка 142 от обжалваното съдебно решение, самата възможност за разпространение на прилагането на презумпцията за предимство към отношенията с доставчиците или с клиентите (вж. и т. 35 от настоящото заключение).

172. За разлика обаче от постановеното от Общия съд, при доставчиците и клиентите се установява предимство от същия вид като установеното от Съда в решението *La Poste* (C-599/12 P), а именно, от една страна, подобряване на условията за кредитиране за получателя на гаранцията, и от друга страна, липсата на плащане от последния на премията, съответстваща на поетата от държавата премия за риск.

173. Всъщност отношенията на получател на безвъзмездна и неограничена гаранция с неговите доставчици и клиенти включват по принцип и предоставянето на кредити и срокове за плащане (с присъщите им рискове), дори и само поради разминаването във времето между предоставянето на услугата или доставката на стоката и плащането за тази услуга или стока.

174. Очевидно е, че договарянето с получател на безвъзмездна и неограничена държавна гаранция като *IFPEN* е съпътствано от сигурност за доставчика, че ще му бъде платено (което е важно за него), а за клиента — че ще получи доставката или обезщетение за вреди. Това предимство не би съществувало, когато доставчикът или клиентът се договаря с други оператори, които не се ползват с тази гаранция, и е само въпрос на здрав разум да се разбере, че и получателът на гаранцията ще може в замяна да се ползва с редица предимства, които могат да се изразят по-конкретно в понижаване на цените или в по-голям интерес към договарянето с него, отколкото с други оператори.

175. Освен това отбелязвам (както Комисията), че изричното позоваване на посочените кредити, предоставени от банковите или финансовите институции, не е единствено позоваване нито в решението *La Poste* (C-559/12 P), нито в известието относно гаранциите (т. 1.2, 2.1 и 2.2), към което препраща това съдебно решение. Най-често става въпрос за условията на кредитиране, с които се ползва титулярят на гаранцията и за липсата на премия, плащана на държавата за поетия от този титуляр риск, като тези съображения не се отнасят непременно до заеми, договорени с банкови и финансови институции.

176. Общият съд подчертава, че в делото, приключило с решението от 8 декември 2011 г., *Residex Capital IV* (C-275/10, EU:C:2011:814), предприятието получател вече е било в затруднено положение по времето, когато му е била предоставена гаранцията. Но не виждам с какво това съображение би било в подкрепа на ограничаването на презумпцията. Напълно обратното, един доставчик не би кредитирал лесно предприятие в затруднено положение, ако същото не се ползва с безвъзмездна и неограничена държавна гаранция. В подобно положение предимството, което извлича от гаранцията предприятието в отношенията си с този търговски кредитор, е очевидно.

177. Вярно е, както посочва Общият съд, че търговските отношения между доставчик и неговия клиент се определят по принцип от редица фактори и следователно не само от наличието или не на безвъзмездна и неограничена държавна гаранция. Мисля обаче, че това обстоятелство не позволява да се отхвърли презумпцията за предимство, произтичащо от подобна гаранция.

178. Освен това по делото, приключило с решението La Poste (C-559/12 P), жалбоподателят е подчертал, че отношенията между La Poste и кредиторите ѝ са произтичали от редица комплексни фактори, а не само от гаранцията. При все това нито Общият съд, нито Съдът са счели, че презумпция за предимство може да се отхвърли поради това обстоятелство.

179. На последно място, Общият съд успява да внуши, че всъщност истинският получател на гаранцията, и следователно на предимството, е кредиторът на получателя на гаранцията, а не в случая IFPEN. Този довод бил валиден и за банковите и финансовите институции, тъй като в случай на безвъзмездна и неограничена гаранция на заемополучателя, банковата институция не поема никакъв риск, което за нея определено представлява предимство.

180. В действителност според мен наличието на безвъзмездна и неограничена държавна гаранция води до презумпция за предимство както за получателя на гаранцията, така и за икономическите оператори, с които този получател се договаря.

181. Но дори и някои от посочените от Общия съд данни в обжалваното съдебно решение (по-специално свързаните с факторинга или с понижаването на цените, които според Общия съд се дължат по-скоро на групови покупки, отколкото на наличието на гаранция) да са послужили да се обори презумпцията, Общият съд е трябвало все пак да приеме оборимата презумпция за предимство, произтичащо в отношенията на IFPEN с нейните доставчици и клиенти от наличието на безвъзмездната и неограничена държавна гаранция, и да се ограничи до това да провери дали тази презумпция е оборена.

182. Ето защо третото основание трябва да се уважи.

183. Поради това считам, че тъй като обжалваното съдебно решение се основава на предпоставката, че Общият съд отхвърля презумпцията за отношенията с доставчиците и клиентите, по този въпрос етапът на производството не позволява Съдът да реши спора, и че Съдът трябва задължително да върне делото на Общия съд, за да бъде разгледано пред него третото основание въз основа на наличието на презумпция и на възможността за IFPEN и за френското правителство да оборят тази презумпция.

V. По съдебните разноски

184. Тъй като делото се връща на Общия съд за ново разглеждане, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски, свързани с настоящото производство по обжалване.

VI. Заключение

185. По тези съображения предлагам на Съда:

- да отмени решението на Общия съд на Европейския съюз от 26 май 2016 г., Франция и IFP Énergies nouvelles/Комисия (T-479/11 и T-157/12, EU:T:2016:320), доколкото същият е постановил, първо, че за да се обори презумпцията, установена с решението на Съда от 3 април 2014 г., Франция/Комисия, C-559/12 P, EU:C:2014:217, е достатъчно да се докаже липсата в миналото на всякакъв (действителен) ефект от гаранцията върху отношенията на публичноправната организация IFP Énergies nouvelles с банковите и финансовите институции, и второ, че прилагането на посочената оборима презумпция не може да се разпростре към други пазари или отношения освен тези на публичноправната организация IFP Énergies nouvelles с банковите и финансовите институции, а именно към отношенията ѝ с доставчиците и/или клиентите ѝ,

- да отхвърли жалбата в останалата ѝ част и
- да върне делото на Общия съд за ново разглеждане на доводите, свързани с третото основание на жалбата, и да не се произнася по съдебните разноски.